

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR A. S.

Protokolant: sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2015 roku

na rozprawie

sprawy z wniosku A. L.

z udziałem T. L.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego A. L., syna W. i D. oraz T. L. z domu W., córki S. i W., którego wspólność ustała wskutek wyroku S.z dnia 30 kwietnia 2007 roku wydanego w sprawie o sygn. akt (...) o rozwiązaniu przez rozwód związku małżeńskiego, wchodzi następujące składniki:

- a) nieruchomość położona przy ulicy (...) w J., gminie A., oznaczona w ewidencji gruntów jako działka o numerze (...), o powierzchni 0,0990 ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) o wartości 120.905 zł (sto dwadzieścia tysięcy dziewięćset pięć złotych),
- b) spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) o wartości 205.414,68 zł (dwieście pięć tysięcy czterysta czternaście złotych sześćdziesiąt osiem groszy),
- c) kosiarka elektryczna o wartości 100 zł (sto złotych),
- d) telewizor 14” o wartości 50 zł (pięćdziesiąt złotych)
- e) wieża marki P. o wartości 400 zł (czterysta złotych),
- f) aparat telefoniczny marki S. o wartości 25 zł (dwadzieścia pięć złotych),
- g) aparat telefoniczny marki A. o wartości 10 zł (dziesięć złotych),
- h) magnetowid marki S. o wartości 75 zł (siedemdziesiąt pięć złotych),
- i) 30 (trzydzieści) sztuk płyt kompaktowych o łącznej wartości 300 zł (trzysta złotych),
- j) ikona posrebrzana o wartości 400 zł (czterysta złotych),
- k) komplet 7 (siedmiu) sztuk szafek kuchennych o łącznej wartości 70 zł (siedemdziesiąt złotych),
- l) lodówka marki M. o wartości 50 zł (pięćdziesiąt złotych),
- m) komplet mebli do sypialni o wartości 500 zł (pięćset złotych),

- n) komplet mebli pokojowych o wartości 300 zł (trzysta złotych),
- o) telewizor marki P. (...)” o wartości 75 zł (siedemdziesiąt pięć złotych),
- p) drobne narzędzia domowe o łącznej wartości 40 zł (czterdzieści złotych),
- q) prawo do wiaty stanowiącej zadanie stanowiska parkingowego nr 16C położonego na parkingu przy ulicy (...) w Ł. o wartości 1000 zł (jeden tysiąc złotych);

II. oddalić wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;

III. ustalić, że T. L. dokonała nakładu z majątku odrębnego na majątek wspólny –prawo do lokalu opisane w punkcie I podpunkt b) postanowienia o wartości 17.378,08zł (siedemnaście tysięcy trzysta siedemdziesiąt osiem złotych osiem groszy);

IV. dokonać podziału majątku wspólnego A. L. oraz T. L. w ten sposób, że:

a) składniki opisane w punkcie I podpunkt a), podpunktach od c) do j) oraz podpunktach od p) do q) postanowienia przyznać na wyłączną własność A. L.,

b) składniki opisane w punkcie I podpunkt b) oraz podpunktach od k) do o) postanowienia przyznać na wyłączną własność T. L.;

c) zasądzić od T. L. na rzecz A. L. kwotę 29.363,30 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt trzy złote trzydzieści groszy) tytułem spłaty, płatną w 20 (dwudziestu) ratach w następujący sposób:

aa) 1 (pierwsza) rata w kwocie 863,30 zł (osiemset sześćdziesiąt trzy złote trzydzieści groszy),

bb) 19 (dziewiętnaście) kolejnych rat w kwotach po 1500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) każda,

płatne do 10. dnia każdego kolejnego miesiąca począwszy od 10. dnia miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym uprawomocni się niniejsze postanowienie,

wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

II. zobowiązać T. L. do wydania na rzecz A. L. nieruchomości opisanej w punkcie I podpunkt a) niniejszego postanowienia w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia;

III. obciążyć A. L. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 1402,20 zł (jeden tysiąc czterysta dwa złote dwadzieścia groszy) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków;

IV. obciążyć T. L. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 1402,20 zł (jeden tysiąc czterysta dwa złote dwadzieścia groszy) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków;

V. przyznać adwokatowi A. K.-M. tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu T. L. kwotę 4428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych), którą nakazać wypłacić ze środków Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi;

VI. oddalić wniosek A. L. o zasądzenie kosztów postępowania od uczestniczki;

VII. oddalić wniosek T. L. o zasądzenie kosztów postępowania od wnioskodawcy;

VIII. ustalić, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą w pozostałym zakresie koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

W dniu 12 listopada 2013 roku A. L., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego złożył wniosek o podział majątku wspólnego nabytego w czasie trwania wspólności ustawowej z uczestniczką T. L.. Wnioskodawca wskazał, że w skład majątku wspólnego wchodzi: nieruchomości położona w J. przy ulicy (...) w gminie A., dla której w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 300.000 zł, oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) o wartości 180.000 zł. Wniósł o dokonanie podziału majątku poprzez przyznanie tych składników uczestniczce i zasądzenie na jego rzecz spłaty w kwocie 150.000 zł. Nadto wniósł o zasądzenie od uczestniczki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wyjaśnił, że wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2007 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie o sygn. akt (...) rozwiązał przez rozwód związek małżeński wnioskodawcy i uczestniczki. W skład majątku wspólnego wchodzi wymienione we wniosku składniki.

[wniosek – k. 3-6, pełnomocnictwo k. 8]

Uczestniczka postępowania T. L. w odpowiedzi na wniosek z dnia 7 stycznia 2014 roku przyłączyła się do wniosku co do zasady. Wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi wymieniona we wniosku nieruchomości w J. o wartości 170.000 zł, a nadto samochód marki M. (...) o wartości 9000 zł, miejsce parkingowe o wartości ok. 1500 zł, przedmioty wyniesione przez wnioskodawcę z nieruchomości gruntowej w J. o wartości 700 zł: kosiarka elektryczna, narzędzia (kombinerki, śrubokręty, przewody elektryczne, przedłużacze i inne), oraz przedmioty wyniesione przez wnioskodawcę z mieszkania przy ul. (...) o wartości ok. 5050 zł: telewizor 14” o wartości ok. 500 zł, wieża hi-fi P. o wartości ok. 1300 zł, telefon bezprzewodowy S. o wartości ok. 300 zł, telefon biały A. o wartości 150 zł, magnetowid S. o wartości 500 zł, płyty kompaktowe w ilości ok. 50 sztuk o wartości ok. 500 zł, ikona duża posrebrzana i inne mniejsze o wartości ok. 600 zł, 5 sztuk złotych pierścionków o wartości ok. 1200 zł (należących do uczestniczki). Wnioskodawca powyrywał też z ziemi na działce małe iglaki w ilości ok. 20 sztuk. Wniosła o ustalenie, że udziały wnioskodawcy i uczestniczki w majątku wspólnym tj. nieruchomości gruntowej są nierówne, a mianowicie, że udział uczestniczki wynosi $\frac{3}{4}$, zaś udział wnioskodawcy $\frac{1}{4}$ z uwagi na osobiste starania uczestniczki o utrzymanie i zachowanie majątku. Wniosła o dokonanie podziału majątku poprzez przyznanie na jej rzecz nieruchomości w J. z obowiązkiem wydania przez wnioskodawcę kluczy oraz zasądzenie na rzecz wnioskodawcy spłaty pomniejszonej o połowę kwoty pozostałych składników majątku znajdujących się w posiadaniu wnioskodawcy, tj. spłatę w kwocie 34.375 zł rozłożoną na 50 rat; ewentualnie wnosila o dokonanie podziału nieruchomości w ten sposób, aby część działki z zabudowaniami przyznać uczestniczce, a drugą część wnioskodawcy. Nadto wnosila o zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz wszelkich kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wyjaśniła, że działkę w J. nabyła wskutek darowizny od macochy F. W. w 1994 roku i jedynie na życzenie uczestniczki umowa darowizny została sporządzona również na wnioskodawcę. Działka ta miała być zabezpieczeniem materialnym dla niepełnosprawnej córki stron. Z uwagi na konieczność stałej opieki na córką, uczestniczka zmuszona była przejść na wcześniejszą emeryturę. Działka w J. spełnia dla niej i córki od lat rolę letniska, uzdrowiska. Uczestniczka podała, że od 2000 roku do 2008 roku poniosła opłaty podatku gruntowego od tej nieruchomości na kwotę 2266,50 zł, a nadto opłaca systematycznie prąd, gaz, wodę i wywóz śmieci, a także poniosła koszty napraw na kwotę 3660 zł (związane z wymianą okien) oraz koszty remontu pokoju, kuchni i natrysku w 2013r w kwocie 6000 zł. W zachowanie i utrzymanie działki wkłada też pracę osobistą, np. koszenie trawy, malowanie pokoju. Systematycznie czyniła też różne naprawy, m.in. naprawę dachu. Uczestniczka zaprzeczyła, aby mieszkanie przy ul. (...) stanowiło majątek wspólny. Wyjaśniła, że otrzymała je w 1982r w zamian za wykwaterowanie z jej osobistego mieszkania służbowego, a będąc nauczycielką otrzymała dodatkową powierzchnię. Reszta środków na pokrycie mieszkania została przeznaczona z księżeczki mieszkaniowej uczestniczki. Od stycznia 2001 roku uczestniczka zamieszkuje sama z córką i dzieli się kosztami wspólnego gospodarstwa. Po wyprowadzeniu się wnioskodawcy, ona

i córka czyniły sukcesywnie nakłady (malowanie, położenie paneli, remont łazienki, przedpokoju i kuchni, wymiana stolarki okiennej, wymiana mebli kuchennych). Córka stron zakupiła szafę z drzwiami suwanymi, meble do pokoju, sprzęt AGD do kuchni, dokonała wymiany drzwi wejściowych. Uczestniczka wyjaśniła, że lokal przy ul. (...) jest mieszkaniem spółdzielczym lokatorskim a jego wartość to 160.000 zł.

Wnioskodawca zabrał też wspólny samochód M., który w 2008 r bez zgody uczestniczki zezłomował oraz sprzedał miejsce na parkingu strzeżonym.

[odpowiedź na wniosek – k. 44-51]

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2014 roku Sąd ustanowił dla uczestniczki na jej wniosek pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata.

[wniosek k. 45, postanowienie k. 88]

W piśmie z dnia 26 marca 2014 roku wnioskodawca podtrzymał swoje stanowisko, nadto wyjaśniając, że w skład majątku wspólnego wchodzi: samochód osobowy marki M. (...) o nr rej. (...), rok prod. 1986, zdemontowany w 2007 roku i wyrejestrowany w 2008 roku o wartości 5000 zł, kosiarka elektryczna o wartości 200 zł, telewizor 14” o wartości 400 zł, wieża P. o wartości 800 zł, aparat telefoniczny marki S. o wartości 150 zł, aparat telefoniczny marki A. o wartości 80 zł, magnetowid S. o wartości 300 zł, płyty kompaktowe w ilości 30 sztuk o wartości 10 zł każda, posrebrzana ikona o wartości 200 zł, 3 sztuki złotych pierścionków o łącznej wartości 500 zł. Wnioskodawca wniósł o przyznanie tych składników na swoją rzecz z uwzględnieniem ich wartości w łącznym rozliczeniu. Zaprzeczył, aby zabrał inne ruchomości z działki i z mieszkania. Dodatkowo podniósł, że w skład majątku wspólnego wchodzi ruchomości, które pozostały na nieruchomości w J. w mieszkaniu: meble kuchenne o wartości 500 zł, lodówka o wartości 400 zł, komplet mebli do sypialni o wartości 1500 zł, komplet mebli pokojowych o wartości 300 zł, telewizor 24” o wartości 500 zł, wyposażenie toalety (szafka + boazeria) o wartości 500 zł, pralka o wartości 200 zł, dwa męskie sygnety ze złota o łącznej wartości 1500 zł. Wniósł o przyznanie tych przedmiotów na własność uczestniczki z uwzględnieniem ich wartości w rozliczeniu stron. Podniósł, że także inne wyposażenie gospodarstwa domowego (pościel, ręczniki, zestawy porcelany, garnków, sztućców) pozostaje w posiadaniu uczestniczki, a we wspólnym mieszkaniu pozostało również kompletne wyposażenie pokoju córki. Wnioskodawca oponował przeciwko wnioskowi o ustalenie nierównych udziałów. W jego ocenie nie istnieją ani ważne ku temu powody, ani też przyczynienie się małżonków do powstania majątku nie wystąpiło w stopniu różnym. Zaprzeczył, aby F. W. darowała stronom nieruchomość w J. tylko dlatego, że uczestniczka poprosiła macochę o dokonanie darowizny na rzecz obojga małżonków. Darowizna została dokonana także na jego rzecz, gdyż przez wiele lat zajmował się wykonywaniem na działce wszelkich prac (remont dachu, malowanie pomieszczeń, podłączenie nieruchomości do sieci wod -kan. i wykonanie sieci wod –kan. na działce i w budynku, wykonanie natrysku, toalety na zewnątrz, konserwacja ogrodzenia, wykonanie alejek z płyt chodnikowych, skalniaka, nasadzeń roślinnych, wykonywanie napraw, uprawy roślin). Od 2008 roku wnioskodawca opłaca też podatki od nieruchomości w J.. Zaprzeczył, aby usunął z działki iglaki. Zdaniem wnioskodawcy spółdzielcze prawo do lokalu wchodzi w skład majątku wspólnego, gdyż zostało przyznane w czasie trwania wspólności ustawowej. Wyjaśnił, że przez cały okres małżeństwa pracował zawodowo, a jego zarobki przekraczały średnie miesięczne wynagrodzenie. Tylko w okresie od 1997 roku do stycznia 1999 roku nie wykonywał pracy zarobkowej, pobierając rentę. Od stycznia 1999 roku ponownie podjął zatrudnienie, które wykonywał do stycznia 2014 roku. Obecnie pozostaje na emeryturze. Zarobione pieniądze wnioskodawca przeznaczał na potrzeby rodziny. Podniósł, że od stycznia 2001 roku uczestniczka wyłącznie korzysta z mieszkania jak i działki w J.. Wymieniła zamek na nieruchomości w J. nie przekazała wnioskodawcy nowych kluczy. Wnioskodawca nie wyraził zgody na rozłożenie spłaty na jego rzecz na 50 rat, i na podział nieruchomości w J..

[pismo k. 101-107]

W piśmie z dnia 30 czerwca 2014 roku wnioskodawca wyjaśnił, że nie zostało przez niego zbyte prawo do wiaty parkingowej nr 16C na parkingu położonym w Ł. przy ul. (...). Nadto wniósł o ustalenie, że ponosił wydatki na majątek wspólny w postaci zapłaty podatku od nieruchomości w J..

[pismo k. 131-132]

Na rozprawie w dniu 10 lipca 2014 roku wnioskodawca wnosił o ewentualne przyznanie nieruchomości w J. na jego rzecz z uwagi na trudną sytuację materialną uczestniczki. Na rozprawie tej strony zgodnie oświadczyły, że od wyroku orzekającego rozwód nie była wnoszona apelacja, ani też nie były zgłaszane wnioski o sporządzenie jego uzasadnienia, a zatem orzeczenie uprawomocniło się 22 maja 2007 roku.

[protokół rozprawy k. 152, k. 157]

W piśmie z dnia 24 lipca 2013 roku wnioskodawca wyjaśnił, że szacuje wartość wiaty parkingowej na kwotę 500 zł.

[pismo – k. 216-217]

W piśmie z dnia 4 listopada 2014 roku wnioskodawca wnosił o przyznanie na jego rzecz dwóch sygnetów męskich i zobowiązanie uczestniczki do ich wydania, a na rzecz uczestniczki trzech złotych pierścionków i zobowiązanie wnioskodawcy do ich wydania uczestnicze.

[pismo – k. 232-233]

Na rozprawie w dniu 24 marca 2015 roku wnioskodawca i uczestniczka zgodnie oświadczyli, że wymienione przez biegłego sądowego P. G. w opinii ruchomości z wyjątkiem samochodu i wiaty parkingowej wyczerpują zgłoszone do podziału w niniejszej sprawie ruchomości. Nadto zgodnie podali, że wartość samochodu M. (...) według stanu na dzień ustania wspólności a cen aktualnych wynosi 7000 zł

[protokół rozprawy k. 263]

Na rozprawie w dniu 10 grudnia 2015 roku wnioskodawca cofnął wniosek o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi prawo do wiaty parkingowej oraz wyraził zgodę na spłatę przez uczestniczkę w ratach rozłożonych na 2 lata oraz o przyznanie na jego rzecz nieruchomości w J.. Uczestniczka sprzeciwiła się cofnięciu wniosku w zakresie wiaty parkingowej. Wnosiła o przyznanie na jej rzecz nieruchomości i prawa do lokalu ze spłatą rozłożoną na 50 miesięcznych rat, przy założeniu, że prawo do lokalu zostanie potraktowane jako majątek odrębny uczestniczki. W przypadku zaliczenia go do majątku wspólnego, wносиła o odroczenie terminu spłaty na 2 lata, gdyż będzie zmuszona sprzedać nieruchomość. Pełnomocnik uczestniczki wnosił o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części. Wnioskodawca i uczestniczka zgodnie oświadczyli, że przyjmują wartość zgłoszonego do podziału prawa do wiaty parkingowej na kwotę 1000 zł.

[protokół rozprawy k. 358-359]

Do zamknięcia rozprawy stanowiska wnioskodawcy i uczestniczki nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. L. syn W. i D. oraz T. L. z domu W. córka S. i W. zawarli związek małżeński w dniu (...). Jako małżonkowie pozostawali w ustawowym ustroju majątkowym. Małżeństwo A. L. i T. L. zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 30 kwietnia 2007 r., wydanym w sprawie o sygn. (...), prawomocnym od dnia 22 maja 2007 r.

(okoliczności niesporne; kserokopia wyroku k. 11, wyjaśnienie stron k. 157)

Na podstawie umowy darowizny z dnia 31 marca 1994 roku T. L. i A. L. nabyli do wspólności ustawowej od F. W. nieruchomość położoną przy ulicy (...) w J., gminie A., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka o numerze (...), o powierzchni 0,0990 ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

Wartość tej nieruchomości według stanu na dzień 22 maja 2007 roku i cen aktualnych wynosi 120.905 zł.

(odpis księgi wieczystej k. 12-13v, k. 363-366, wypis aktu notarialnego k. 52-54, opinia biegłego ds. wyceny nieruchomości k. 272-296, załączniki do opinii k. 324-330)

W dniu 12 lipca 1982 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w Ł. wydała decyzję o przydziale na rzecz T. L. lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ulicy (...). W decyzji wskazano, że w przydzielonym mieszkaniu mają prawo zamieszkiwać: T. L. – członek spółdzielni, A. L. – mąż i P. L. – córka. Przy wydawaniu decyzji spółdzielnia uwzględniła uprawnienie T. L. do korzystania z dodatkowej powierzchni mieszkalnej z tytułu wykonywanego zawodu.

Wymagany wkład mieszkaniowy dla tego lokalu w dacie przydziału wynosił 5,58 zł i stanowił 9,58% kosztów budowy lokalu. Na tą kwotę składały się: środki pochodzące z likwidacji księżeczki mieszkaniowej należącej do T. L. w wysokości 4,93 zł oraz dopłata do wkładu mieszkaniowego w wysokości 0,65 zł. Pozostałą część wkładu mieszkaniowego stanowił kredyt długoterminowy zaciągnięty przez spółdzielnię w wysokości 26,33 zł (45,22% kosztów budowy lokalu) spłacany w ratach miesięcznych wraz z czynszem do 1991 roku. Nominalna kwota umorzenia kredytu dotycząca tego lokalu wynosi 26,32 zł.

Wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) według stanu na dzień 22 maja 2007 roku i cen aktualnych wynosi 205.414,68 zł.

(kserokopia decyzji o przydziale k. 76-77, zeznania uczestniczki k. 261, pismo SM k. 270, akta członkowskie, opinia biegłego ds. wyceny nieruchomości k. 272, k. 297-315 załączniki do opinii k. 331-333, k. 335-338)

W czasie trwania małżeństwa A. L. nabył prawo do wiaty stanowiącej zadaszenie stanowiska parkingowego nr 16C położonego na parkingu przy ulicy (...) w Ł. o wartości według stanu na dzień 22 maja 2007 roku i cen aktualnych 1000 złotych. Od czasu rozstania stron z miejsca parkingowego korzysta wnioskodawca.

(niesporne, zeznania świadka P. L. k. 154, kserokopia umowy k. 220 opinia biegłego ds. wyceny nieruchomości k. 272, k. 316-323, załączniki do opinii k. 334, oświadczenie stron k. 359)

A. L. uiszczał podatki ustalone od nieruchomości wspólnej w J.:

- w roku 2009 zapłacił kwotę 158 zł z kwoty ustalonej w decyzji w wysokości 316 zł.
- w roku 2010 zapłacił kwotę 168 zł z kwoty ustalonej w decyzji w wysokości 334 zł.
- w roku 2011 zapłacił kwotę 175 zł z kwoty ustalonej w decyzji w wysokości 349 zł.
- w roku 2012 zapłacił kwotę 200 zł z kwoty ustalonej w decyzji w wysokości 400 zł.
- w roku 2013 zapłacił kwotę 215 zł z kwoty ustalonej w decyzji w wysokości 430 zł.
- w roku 2014 zapłacił kwotę 113 zł z kwoty ustalonej w decyzji w wysokości 452 zł.

(decyzje i dowody zapłaty k. 134-141)

Podatek od nieruchomości w J. opłaca też uczestniczka od czasu rozstania stron w połowie należnej wysokości.

(zeznania uczestniczki k. 261, k. 361)

W czasie małżeństwa z uczestniczką A. L. pracował zawodowo do stycznia 1997 roku. Nadto w pracował w niektóre weekendy grając w zespole na weselach i innych zabawach. T. L. także pracowała, jednak przeszła na wcześniejszą emeryturę z uwagi na konieczność opieki nad córką. Wnioskodawca osiągał wyższe dochody niż uczestniczka. Bywało, że pracował po 12 godzin i w weekendy. W czasie, gdy wnioskodawca przez ok. 2,5 roku pracował w Niemczech, dzieckiem zajmowała się wyłącznie uczestniczka. Praniem, sprząaniem i gotowaniem zajmowała się głównie uczestniczka. Wnioskodawca i uczestniczka razem opiekowali się córką, jeździli z nią do lekarzy, do szkoły, dzielili się obowiązkami. Żadne z nich nie trwonilo zarobionych pieniędzy. Gdy strony wspólnie zamieszkiwały remontami w domu zajmował się wnioskodawca.

(kwestionariusz k. 109, zeznania świadka P. L. k. 154, zeznania świadka T. R. k. 156, decyzja k. 218-219, zeznania wnioskodawcy k. 259, zeznania uczestniczki k. 262)

W czasie trwania małżeństwa wnioskodawca i uczestniczka nabyli samochód osobowy marki M. (...) o nr rej. (...), rok prod 1986. Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Ł. nr (...)II. (...) - (...) z dnia 7 stycznia 2008 roku, wydanej na wniosek A. L., utrzymanej w mocy (po złożeniu odwołania przez T. L.) decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego nr S.K.O. (...) z dnia 20 lutego 2008 roku, pojazd ten został wyrejestrowany z powodu demontażu. Od czasu rozstania stron, wyłącznie A. L. był w posiadaniu pojazdu i korzystał z niego. Wartość tego pojazdu według stanu na dzień 22 maja 2007 roku i cen aktualnych wynosi 7000 zł.

(kopia dowodu rejestracyjnego k. 112-113, zaświadczenie o demontażu pojazdu k. 114, decyzja k. 115-117, decyzja k. 118-123, zeznania świadka P. L. k. 154, zeznania wnioskodawcy k. 259, oświadczenie stron k. 263)

W czasie trwania małżeństwa A. L. i T. L. nabyli do majątku wspólnego następujące ruchomości, o podanej niżej wartości według stanu na dzień 22 maja 2007 roku i cen aktualnych:

- r) kosiarka elektryczna o wartości 100 zł,
- s) telewizor 14" o wartości 50 zł
- t) wieża marki P. o wartości 400 zł,
- u) aparat telefoniczny marki S. o wartości 25 zł,
- v) aparat telefoniczny marki A. o wartości 10 zł,
- w) magnetowid marki S. o wartości 75 zł,
- x) 30 sztuk płyt kompaktowych o łącznej wartości 300 zł,
- y) ikona posrebrzana o wartości 400 zł,
- z) komplet 7 sztuk szafek kuchennych o łącznej wartości 70 zł,
- aa) lodówka marki M. o wartości 50 zł,
- bb) komplet mebli do sypialni o wartości 500 zł,
- cc) komplet mebli pokojowych o wartości 300 zł,
- dd) telewizor marki P. (...)” o wartości 75 zł,
- ee) drobne narzędzia domowe o łącznej wartości 40 zł,

(zeznania świadka P. L. k. 153, k. 155; opinia biegłego z zakresu szacowania ruchomości – k.223-227, zeznania wnioskodawcy k. 259-260, zeznania uczestniczki k. 260, oświadczenie stron k. 263, zeznania wnioskodawcy k. 360, zeznania uczestniczki k. 361)

Po wyprowadzeniu się z mieszkania wnioskodawca zabrał kosiarkę elektryczną, telewizor 14”, wieżę marki P., aparat telefoniczny marki S., aparat telefoniczny marki A., magnetowid marki S., 30 sztuk płyt kompaktowych, ikonę posrebrzaną oraz drobne narzędzia domowe. W posiadaniu T. L. pozostały: komplet 7 sztuk szafek kuchennych, lodówka marki M., komplet mebli do sypialni, komplet mebli pokojowych oraz telewizor marki P. (...)."

(zeznania świadka P. L. k. 154-155, zeznania świadka T. R. k. 156, zeznania wnioskodawcy k. 259, zeznania uczestniczki k. 260)

Uczestniczka otrzymała od wnioskodawcy w prezencie dwa złote pierścionki, zaś jeden jej złoty pierścionek został zrobiony z biżuterii jej matki. Wnioskodawca posiadał dwa złote sygnety – jeden kupił przed małżeństwem, a drugi został zrobiony z obrączki ojca wnioskodawcy, którą ojciec mu dał. Przy wyprowadzeniu się wnioskodawca zabrał należące do uczestniczki pierścionki, a uczestniczka zatrzymała jego dwa sygnety.

(zeznania świadka P. L. k. 155, zeznania uczestniczki k. 260, k. 262, k. 361, zeznania wnioskodawcy k. 360-361)

Od czasu wyprowadzenia się w styczniu 2001 roku z mieszkania przy ul. (...) nie zwracał się do T. L. o udostępnienie mu do korzystania tego mieszkania ani nieruchomości w J.. Wnioskodawca nie miał wówczas potrzeby korzystania z nieruchomości w J. z uwagi na stan zdrowia. Nie widział też potrzeby, aby ponownie zamieszkać w lokalu przy ul. (...), jednak zawsze gdy chciał mógł wejść do lokalu. Uczestniczka wymieniła zamki do mieszkania i nieruchomości w J.. Przed wyprowadzeniem się wnioskodawcy, z działki w J. strony wspólnie korzystały, wykonywali prace w ogrodzie, dbali o nieruchomość.

(zeznania świadka P. L. k. 154-155, zeznania świadka T. R. k. 156, zeznania wnioskodawcy k. 258-260, zeznania uczestniczki k. 260-262)

Od czasu wyprowadzenia się z lokalu przy ul. (...) przez A. L., zamieszkuje w nim uczestniczka wraz z córką stron P. L. i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe. P. L. otrzymuje rentę w kwocie 920 zł oraz pracuje za wynagrodzeniem 1300 zł netto.

(zeznania świadka P. L. k. 154-156, zeznania uczestniczki k. 361)

T. L. otrzymuje emeryturę w kwocie 980 zł miesięcznie. Nie posiada oszczędności. Uczestniczka i jej córka ponoszą opłaty związane z utrzymaniem mieszkania i opłaty za media w łącznej kwocie ok. 700 zł miesięcznie. Na leki wydają ok. 650 zł miesięcznie. Nadto utrzymują samochód F. (...). T. L. ma możliwość podjęcia pracy i dokonywania spłat po podziale majątku w kwocie po 1500 zł miesięcznie.

(zeznania świadka P. L. k. 154, zeznania uczestniczki k. 361)

A. L. sam prowadzi gospodarstwo domowe. Utrzymuje się z renty chorobowej w kwocie 1760 zł netto. Nie ma innych dochodów. Po opłaceniu świadczeń związanych z mieszkaniem zostaje mu 1100 – 1200 zł. Na leki wydaje ok. 300 zł miesięcznie. Spłaca zobowiązania w kwocie po 120 zł miesięcznie, pozostałe po śmierci matki.

(zeznania wnioskodawcy k. 360)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zgodnych twierdzeń stron, a także dowodów wskazanych w opisie stanu faktycznego.

Podane przez strony okoliczności dotyczące składników ich majątku wspólnego oraz przyczyniania się do jego powstania w części istotnej dla rozstrzygnięcia wzajemnie się potwierdzały, a także korespondowały z zeznaniami świadków.

Opinie biegłych z zakresu wyceny ruchomości oraz nieruchomości cechują się całkowitą wiarygodnością. Opinie biegłych zostały też zaakceptowane zarówno przez wnioskodawcę, jak i przez uczestniczkę. W przekonaniu Sądu o wiarygodności opinii świadczy również poprawność zastosowanej przez nich metodologii badań oraz logiczność wniosków wynikających z dokonanych ustaleń.

Zebrany w sprawie dokumentarny materiał dowodowy został oceniony jako w pełni zasługujący na wiarę. W toku postępowania zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka nie kwestionowali prawdziwości lub rzetelności dokumentów zaliczonych w poczet materiału dowodowego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Jako, iż ustawowa wspólność majątkowa pomiędzy A. L. a T. L. trwała od dnia 28 sierpnia 1976 r. do 22 maja 2007 r., w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2004r, Nr 162, poz. 1691), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2005 r. (art. 5 ust. 1 przywołanej ustawy).

Stosownie do art. 31 § 1 k.r.o., z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą natomiast do majątku osobistego każdego z małżonków, przy czym ustawodawca w treści art. 33 pkt 1-10 k.r.o. wskazał enumeratywnie jakie składniki majątkowe należą do majątków osobistych każdego z małżonków.

Rozwiązanie małżeństwa przez rozwód skutkuje ustaniem wspólności majątkowej (arg. ex art. 31 § 1 zd. 1 k.r.o. w zw. z art. 56 § 1 k.r.o.). Zgodnie z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 46 k.r.o., skład i wartość majątku ulegającego podziałowi między byłych małżonków ustala sąd. Przyjmuje się powszechnie, że stan majątku ustala się według daty ustania wspólności, natomiast jego wartość według cen z chwili dokonania podziału, czyli zamknięcia rozprawy (tak: uchwała SN z 27 września 1974 r. III CZP 58/74; postanowienie SN z 11 marca 2010 r. IV CSK 429/09, T. Demendecki Komentarz do art. 684 k.p.c. w: A. Jakubecki (red) Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego LEX 2014). Co do zasady przedmiotem postępowania o podział jest majątek, który był objęty wspólnością majątkową i istniał w dacie jej ustania. Ruchomości i nieruchomości wchodzące w skład majątku w tej dacie muszą jednak istnieć w dacie dokonywania podziału, bowiem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia mają okoliczności istniejące w dacie zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Nie było sporu między stronami odnośnie przynależności do majątku wspólnego nieruchomości w J.. Okoliczność, że stanowi ona majątek wspólny wynika również z powołanych dokumentów w postaci odpisów z księgi wieczystej oraz aktu nabycia tego składnika. Z niekwestionowanej opinii biegłego wynika, że wartość tej nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności a cen aktualnych wynosi 120.905 zł.

W kwestii przynależności do majątku wspólnego spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, Sąd nie podzielił stanowiska uczestniczki.

Zważywszy na datę przydziału tego prawa (12 lipca 1982r) w sprawie znajduje zastosowanie art. 138 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz.U. Nr 12, poz. 61). Stosownie do tego przepisu spółdzielcze prawo do lokalu może należeć tylko do jednej osoby, chyba że stanowi ono przedmiot wspólnego majątku małżonków (wspólność ustawowa). Jednakże i w tym przypadku członkostwo w spółdzielni, z którym związane jest to prawo, może należeć tylko do jednego z małżonków; małżonek ten reprezentuje wobec spółdzielni prawa obojga małżonków.

Sąd w niniejszej sprawie podziela stanowisko, wyrażone w związku z brzmieniem cytowanego przepisu art. 138 ustawy, przez Sąd Najwyższy w uchwale z 30 listopada 1974 roku, w sprawie o sygn. III CZP 1/74, opubl. L., że o przynależności do majątku wspólnego małżonków spółdzielczego prawa do lokalu - zarówno takiego jak w spółdzielni mieszkaniowej, jak i takiego jak w spółdzielni budowlano-mieszkaniowej - nabytego w drodze przydziału wydanego przez spółdzielnię decyduje porównanie daty przydziału z datą powstania wspólności majątkowej między małżonkami (wspólność majątkowa). Mianowicie spółdzielcze prawo do lokalu, przyznane w drodze przydziału jednemu z małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej, stanowi przedmiot majątku wspólnego małżonków - chociażby wkład mieszkaniowy lub budowlany pochodził - w całości lub w części - z majątku odrębnego jednego lub obojga małżonków i został wpłacony przed powstaniem wspólności majątkowej. Wpłata ta stanowi nakład majątku odrębnego jednego lub obojga małżonków na majątek wspólny. O przynależności przydzielonego przez spółdzielnię spółdzielczego prawa do lokalu do majątku wspólnego małżonków rozstrzygają dwie zasady. W myśl pierwszej, wypowiedzianej w art. 32 § 1 KRO, przedmioty nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej (lub umownej - art. 48 KRO) stanowią dorobek małżonków. Stosownie zaś do drugiej, wynikającej z przepisów prawa spółdzielczego (art. 135 § 2 i 3 oraz art. 147 § 2 ustawy), spółdzielcze prawo do lokalu powstaje na skutek i z chwilą wydania przez spółdzielnię odpowiedniego przydziału. Zestawienie tych zasad oznacza, że spółdzielcze prawo do lokalu przydzielonego w czasie trwania małżeńskiej wspólności majątkowej należy do majątku wspólnego małżonków.

Podzielić należy również stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 roku, w sprawie o sygn. IV CSK 197/11, opubl. L., że wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego jako przedmiotu wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków określa się na podstawie art. 11 ust. 2[1] i 2[2] ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych.

Porównanie regulacji zawartych w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych / t.j. Dz.U. 2013r, poz. 1222/ -dalej u.s.m. wskazuje, że "wartość rynkowa lokalu" (art. 11 ust. 2¹ u.s.m.) oraz "wkład mieszkaniowy" (art. 10 ust. 2 u.s.m.) to kategorie różne. Przyjmuje się, że trzeba odróżnić kwestie wkładu mieszkaniowego, a wartości rynkowej spółdzielczego prawa do lokalu. (tak też Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 2 sierpnia 2013 roku, w sprawie o sygn. akt I ACa 250/13, opubl. L.).

Stosownie do art. 11 ust. 2² u.s.m. z wartości rynkowej lokalu potrąca się przypadającą na dany lokal część zobowiązań spółdzielni związanych z budową, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, w tym w szczególności niewniesiony wkład mieszkaniowy. Jeżeli spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub z innych środków, potrąca się również nominalną kwotę umorzenia kredytu lub dotacji, w części przypadającej na ten lokal oraz kwoty zaległych opłat, o których mowa w art. 4 ust. 1, a także koszty określenia wartości rynkowej lokalu.

Uwzględniając powyższe unormowania wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu wchodzącego w skład majątku wspólnego według stanu na dzień ustania wspólności i cen aktualnych ustalono pomniejszając kwotę odpowiadającą wartości prawa do lokalu określonej przez biegłą jak nieruchomości lokalowej (205.441 zł) o nominalną kwotę umorzenia kredytu przypadającą na przedmiotowy lokal (26,32 zł). Tak ustalona wartość prawa do lokalu odpowiada kwocie 205.414,68 zł.

Odnosząc się w dalszej kolejności do stanu majątku wspólnego w zakresie ruchomości w chwili ustania wspólności, w pierwszej kolejności należy wskazać, iż wnioskodawca i uczestniczka zgodnie wskazali, że opisane w opinii przez biegłego P. G. ruchomości wyczerpują te zgłoszone do podziału (z wyjątkiem samochodu i wiaty parkingowej). Niesporne były też ich stanowiska odnośnie tego, kto jest w posiadaniu danych przedmiotów.

Spośród tych składników Sąd ustalił, że nie podlegają podziałowi przedmioty stanowiące majątek odrębny każdego z uczestników, a mianowicie złote pierścionki i sygnety. Do majątku wspólnego nie należą rzeczy nabyte przed powstaniem wspólności oraz nabyte przez darowiznę, chyba, że darczyńca inaczej postanowił, a także przedmioty nabyte w zamian za składniki majątku osobistego (art. 33 pkt 1, 2 i 10 k.r.o.). Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż jeszcze przed zawarciem małżeństwa wnioskodawca nabył jeden z sygnetów, zaś drugi

został zrobiony z obrączki, którą dostał od ojca. Uczestniczka otrzymała natomiast dwa pierścionki w prezencie od wnioskodawcy, a trzeci został zrobiony z biżuterii jej matki. Niewątpliwie w dacie nabycia tych składników stanowiły one majątek odrębny wnioskodawcy (sygnety) i uczestniczki (pierścionki), a zatem nie podlegały podziałowi w niniejszej sprawie. Brak też było podstaw, aby nakazać wydanie wzajemnie stronom tych przedmiotów, z uwagi na przedmiot sprawy. W niniejszej sprawie zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka żądali podziału tych przedmiotów jako stanowiących majątek wspólny, zatem dokonania przez sąd zniesienia współwłasności opisanych powyżej ruchomości, a więc stosownie do art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. sąd nie był władny do rozstrzygnięcia tej kwestii w orzeczeniu kończącym postępowanie.

Spośród zgłoszonych do podziału ruchomości nie podlegały zaliczeniu do majątku wspólnego szafka i boazeria stanowiące wyposażenie łazienki (k.227). Z opinii biegłego wynika, że przedmioty te należą do elementów trwałych wyposażenia lokalu mieszkalnego, a w konsekwencji miały wpływ na wartość spółdzielczego prawa do lokalu. Stosownie do art. 47 § 1 kc, część składowa rzeczy nie może być odrębnym przedmiotem własności i innych praw rzeczowych.

Uczestniczka w niniejszej sprawie nie udowodniła, aby było 5 złotych pierścionków, dodatkowo stanowiących majątek wspólny, ani też, aby w skład majątku wchodziło więcej niż 30 płyt kompaktowych.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału wynika, iż w posiadaniu wnioskodawcy po rozwodzie pozostawał samochód osobowy marki M. (...) należący do majątku wspólnego. Ze względu na to, iż na dzień orzekania w niniejszej sprawie przedmiot ten już nie istniał (został zdemontowany i wyrejestrowany), nie mógł być przedmiotem podziału. Utrata samochodu nastąpiła w wyniku działania wnioskodawcy, bez porozumienia z uczestniczką, a nadto to wyłącznie on eksploatował pojazd od czasu rozstania stron, a także po ustaniu wspólności. Wartość tego przedmiotu zatem, ustaloną na podstawie zgodnych oświadczeń stron na 7000 zł należało rozliczyć w niniejszym postępowaniu (zob. postanowienie SN z 26 czerwca 2013 r. II CSK 583/12).

W konsekwencji wzmiankowanych powyżej okoliczności, przedmiotem podziału mogły stać się jedynie ruchomości opisane w stanie faktycznym w podpunktach od a) do n). Wartości rynkowe tych ruchomości wynikają z ostatecznie niekwestionowanej opinii biegłego z zakresu szacowania wartości ruchomości P. G., a zatem mogą stanowić asumpt do dokonania w toku postępowania o podział majątku stosownych rozliczeń. Nie było też sporne, że powyższe przedmioty nadal znajdują się w posiadaniu uczestników, co wprost wynika z ich zeznań /k.259, k. 260/.

Uwzględniając zgodne stanowiska stron, jak też wskazania wynikające z opinii biegłej R. S. (k.318) ustalono, że w skład majątku wspólnego wchodzi prawo do wiaty stanowiącej zadaszenie stanowiska parkingowego nr 16C położonego na parkingu przy ulicy (...) w Ł. o wartości 1000 zł.

Stosownie do treści art. 567 § 1 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku odrębnego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Zgodnie z art.45 § 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny (art. 45 § 2 k.r.o.).

W doktrynie i orzecznictwie panuje zgodność, iż rozliczenie nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny, jak również nakładów z majątku wspólnego na majątki odrębne następuje jedynie na wniosek uczestników postępowania. Natomiast ciężar udowodnienia wysokości nakładu dokonanego przez jednego z małżonków z jego majątku odrębnego na majątek wspólny, zgłoszonego do rozliczenia w postępowaniu o podział majątku wspólnego, zgodnie z ogólną regułą

wyrażoną w art. 6 k.c., spoczywa na tym z uczestników, który się na tę okoliczność powołuje i z której wywodzi skutki prawne (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 października 1997 roku, II CKN 395/97, niepubl.).

Uwzględniając stanowisko uczestniczki, która żądała ustalenia, że prawo do lokalu stanowi jej majątek odrębny oraz wskazania wynikające z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 1/74, że rozstrzygnięcie o obciążeniu splatami powinno uwzględniać - w imię równości małżonków - ich wkłady finansowe, Sąd ustalił, że T. L. dokonała nakładu z majątku odrębnego na majątek wspólny –prawo do lokalu opisane w punkcie I podpunkt b) postanowienia o wartości 17.378,08zł i kwota ta, w myśl art. 45 § 1 zd. 1 k.r.o. podlegała rozliczeniu w przedmiotowym postępowaniu. Ustalenia tego dokonano w oparciu o informację Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. /k. 270 akt/, z której wynika, że wymagany wkład mieszkaniowy w dacie przydziału wynosił 5,58 zł i stanowił 9,58% kosztów budowy lokalu. Z tego kwota 4,93 zł (nakład uczestniczki) pochodziła z likwidacji księżeczki mieszkaniowej należącej do T. L., a zatem stanowiła 8,46% kosztów budowy lokalu. Pozostałe środki tj. dopłata w kwocie 0,65 zł i kredyt długoterminowy stanowiły wspólny nakład obu małżonków na prawo do lokalu, gdyż dokonywane były w czasie trwania wspólności ustawowej (okoliczności przeciwnej uczestniczka nie wykazała). Nakład uczestniczki wynosi zatem 17.378,08zł (205.414,68 zł x 8,46%).

Jak wyżej wskazano strona żądająca rozliczenia nakładów i wydatków powinna udowodnić to żądanie co do zasady i wysokości. Bierność strony w tym zakresie nie zobowiązuje Sądu – poza wyjątkowymi przypadkami – do prowadzenia dowodu z urzędu. Jak wskazuje się w judykaturze Sądu Najwyższego nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1996 w sprawie sygn. akt: I CKU 45/96, OSNC 1997 r., Nr 6-7, poz. 76). Jeśli zatem strona nie przedstawia dowodów, to uznać należy, że dany fakt nie został wykazany (udowodniony). Uczestniczka (reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika) podnosiła okoliczności dotyczące wykonywanych prac remontowych w lokalu przy ul. (...) i na nieruchomości w J., przez nią i jej córkę. Złożyła też szereg dokumentów potwierdzających dokonywanie wydatków. Nie sformułowała jednak związanego z tym żądania rozliczenia nakładu czy wydatku w określonej kwocie, oraz nie złożyła wniosków dowodowych zmierzających do ustalenia wartości ewentualnego nakładu na nieruchomość czy prawo do lokalu. Na marginesie jedynie należy wskazać, że część z przedłożonych dokumentów potwierdza, że określone zakupy dokonywane były w czasie trwania wspólności ustawowej, a wiele dokonała P. L., a zatem te nie mogły podlegać rozliczeniu. Wartość nieruchomości oraz prawa do lokalu w niniejszej sprawie ustalana była według stanu na dzień ustania wspólności (zgodnie z regułami przytoczonymi na wstępie), a po sporządzeniu opinii przez biegłą, żadna ze stron nie zgłaszała zastrzeżeń w tym względzie, a także w całym postępowaniu nie sformułowała żądania rozliczenia nakładu polegającego na dokonaniu prac remontowych (ew. innych) i nie zgłosiła wniosku o ustalenie jego wartości.

Wnioskodawca zgłosił żądanie ustalenia, że dokonywał wydatków polegających na zapłacie podatku od nieruchomości w J.. Jak jednak wynika z ustalonego stanu faktycznego uiszczal on należności co najwyżej w 1/2 ich wysokości, a Sąd dał wiarę uczestniczce, że w połowie i ona podatek płaciła. Nie ustalono bowiem, aby z tego tytułu istniały zaległości. Tego rodzaju świadczenia jak daniny publicznoprawne obciążają właścicieli niezależnie od tego, czy faktycznie wykonują swe prawo, zaś ich uiszczenie stanowi czynność zachowawczą w rozumieniu przepisu art. 209 kc. Stąd obciążają one współwłaścicieli proporcjonalnie do posiadanych przez nich udziałów. Skoro wnioskodawca pokrywał należności tylko w takiej części jaka i tak go obciążała, brak podstaw do dokonywania rozliczeń z tego tytułu.

Jeśli chodzi o wniosek A. L. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia korzyści majątkowych uzyskanych przez uczestniczkę z tytułu wyłącznego korzystania z nieruchomości w J. oraz z lokalu mieszkalnego (k.106), to Sąd wniosek ten oddalił (k.264) jako nieistotny dla rozstrzygnięcia. Przede wszystkim A. L. nie sformułował w toku postępowania żądania, którego udowodnieniu wniosek ten miałby służyć. Nawet jednak gdyby wniosek dotyczył roszczenia o odszkodowanie za pozbawienie możliwości korzystania z tych składników majątku, to wnioskodawca nie wykazał, aby z tytułu wyłącznego korzystania przez uczestniczkę z nieruchomości i lokalu odniósł jakąkolwiek szkodę. Sam przyznał, że nie miał potrzeby korzystania z nich, a w odniesieniu do lokalu, miał możliwość wejścia do niego, w razie potrzeby. Wnioskodawca także nie skorzystał z przysługujących mu środków prawnych, by

uzyskać dostęp do należącej także do niego nieruchomości czy lokalu, jak choćby z możliwości złożenia wniosku o zabezpieczenie.

Stosownie do treści art. 567 § 1 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym. Powyższe żądanie zostało zgłoszone w niniejszym postępowaniu przez T. L., jednakże po konfrontacji z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie nie mogło się ostać.

W myśl art. 43 § 1 k.c. zasadą jest, iż oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Natomiast zgodnie z art. 43 § 2 i 3 k.r.o., z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku (tzw. ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym), przy czym przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Z utrwalonego obecnie orzecznictwa oraz poglądów wyrażanych w doktrynie wynika, że owe ważne powody przemawiające za ustaleniem nierównych udziałów w majątku wspólnym stanowią jedynie takie przyczyny, których doniosłość wynika z zasad współżycia społecznego (tak: postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 1972 r., III CRN 626/71; postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2012 r., II CSK 259/12; T. Sokołowski Komentarz do art. 43 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w: M. Andrzejewski, H. Dolecki (red) Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz LEX 2013). Należy przyznać słuszność pogładowi Sądu Najwyższego wyrażonemu w postanowieniu z dnia 5 października 1974 r. (III CRN 190/74), iż przy ocenie istnienia „ważnych powodów” w rozumieniu art. 43 k.r.o. należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli. Co ważne, możliwość ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym na podstawie art. 43 § 2 k.r.o. nie dotyczy każdej faktycznej nierówności przyczynienia się do powstania majątku wspólnego, lecz tylko wypadków, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (tak: postanowienie SN z dnia 26 listopada 1973 r., III CRN 227/73). Aby mogło dojść do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, przesłanki „ważnych powodów” oraz faktycznego pomniejszenia majątku wspólnego muszą wystąpić kumulatywnie.

Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, iż pomiędzy zarobkami wnioskodawcy a uczestniczki istniała pewna dysproporcja, wyrażająca się w tym, że to wnioskodawca osiągał wyższe dochody, choć nie ustalono o ile wyższe (żaden z uczestników okoliczności tej nie udowodnił). Podkreślić nadto należy, iż uczestniczka nie wykazała zaistnienia żadnych ważnych powodów, które uzasadniałyby sięgnięcie do instytucji z art. 43 § 2 k.r.o. W toku postępowania ustalono natomiast, iż w okresie małżeństwa oboje małżonkowie byli aktywni zawodowo, tyle, że wnioskodawca pracował dłużej, a także w większym wymiarze godzin. Uczestniczka zaś przyjęła na siebie ciężar prowadzenia gospodarstwa domowego oraz wychowania dziecka uczestników w większym stopniu aniżeli uczynił to wnioskodawca, któremu tryb i miejsce pracy nie pozwalały na większe zaangażowanie się w sprawy domowe. Z okoliczności faktycznych wynika także, iż w rodzinie A. i T. L. nie istniały żadne dysfunkcje spowodowane zachowaniem wnioskodawcy, mogące być postrzegane jako rażące lub uporczywe naruszenie zasad współżycia społecznego. Sama uczestniczka przyznała, że żadne z nich nie trwoniło majątku. Podawała wprawdzie później, że wnioskodawcy zdarzało się wrócić z pracy pod wpływem alkoholu, jednak uczestniczka nie udowodniła, aby fakt spożywania przez wnioskodawcę alkoholu przekraczał normy społecznie akceptowane, czy też, aby wnioskodawca przez to uszczuplał w nadmierny sposób domowy budżet bądź destabilizował więzi rodzinne. Uczestniczka upatrywała uzasadnienia swojego wniosku o ustalenie nierównych udziałów, głównie w tym, że posiadała książeczkę mieszkaniową, okoliczność ta została jednak uwzględniona przy ustalaniu nakładu uczestniczki na majątek wspólny i nie stanowi uzasadnienia jej wniosku o ustalenie nierównych udziałów. Kolejnym argumentem podawanym przez uczestniczkę była okoliczność, że przy przydziale mieszkania otrzymała większą powierzchnię z uwagi na status zawodowy. To jednak także nie jest powodem dla ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, brak jest bowiem w materiale dowodowym ważnych powodów w rozumieniu wyżej opisanym, a nadto jak wskazano także wnioskodawca dokładał starań na

miarę swoich możliwości w powstanie i utrzymanie majątku wspólnego. Uczestniczka wywodziła też, że otrzymane przez nią w posagu meble zostały przeznaczone na majątek wspólny. Okoliczność ta, w przypadku jej udowodnienia przez uczestniczkę mogłaby tylko być podstawą do ustalenia albo nakładu na majątek wspólny, albo przynależności określonych składników do majątku osobistego, tego jednak uczestniczka nie wykazała. Za dowód w tym zakresie nie mogły bowiem wystarczyć gołosłowne twierdzenia uczestniczki.

Z powyższych względów zgłoszony wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym jako bezzasadny podlegał oddaleniu.

W konsekwencji, dokonując podziału majątku wspólnego sąd kierował się ogólną zasadą wyrażoną w art. 43 § 1 k.r.o., statuującą równe udziały małżonków w majątku wspólnym.

Uczestniczka podawała też, że wyłącznie z jej inicjatywy nieruchomości w J. została nabyta także przez wnioskodawcę. Niejasne pozostało w związku z jakim roszczeniem uczestniczka okoliczność taką podnosiła, niemniej nie ma ona wpływu ani na ustalenie, że nieruchomości stanowi majątek wspólny, ani też na ustalenia w zakresie nakładów małżonków na powstanie tego majątku.

Rozstrzygając w przedmiocie sposobu podziału majątku wspólnego, sąd kierował się normą prawną z art. 46 k.r.o., zgodnie z którą w sprawach nienormowanych kodeksem rodzinnym i opiekuńczym od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei w myśl art. 1035 k.c. do wspólności majątku spadkowego oraz do jego działy stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (z zachowaniem przepisów tytułu VIII księgi IV k.c.), a zatem podział majątku wspólnego odbywa się na zasadach opisanych w art. 211 k.c. i art. 212 k.c.

Wszystkie składniki majątku wspólnego przedstawiają wartość 329.714,68 zł (120.905 zł + 205.414,68 zł + 3395 zł). Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o. udziały małżonków z majątku wspólnym są równe, udziały każdego z byłych małżonków w tych składnikach wynoszą po 164.857,34 zł.

Zważywszy na to, iż składniki opisane w punkcie I pdpkt od c) do j) oraz od p) do q) postanowienia znajdowały się od orzeczenia rozwodu i znajdują się w posiadaniu A. L., w ocenie sądu zasadne było przyznanie wnioskodawcy na wyłączną własność tych składników. Sąd przyznał także wnioskodawcy nieruchomości w J., gdyż jak ustalono żaden z uczestników nie wiązał z nią przyszłości w tym sensie, że zamierzał dalej z niej korzystać, każdy nosił się z zamiarem sprzedaży tego składnika. Poza tym takie rozstrzygnięcie generowało konieczność zasądzenia mniejszej spłaty od uczestniczki, co przy jej nie najlepszej sytuacji materialnej miało znaczenie.

Na rzecz uczestniczki Sąd przyznał będące w jej posiadaniu ruchomości – opisane w punkcie I pdpkt od k) do o) postanowienia a nadto prawo do lokalu, który to lokal zaspakaja potrzeby mieszkaniowe uczestniczki i córki stron.

Łączna wartość składników przyznanych na wyłączną własność uczestniczki wynosi 206.409,68 zł, a na rzecz wnioskodawcy 123.305 zł.

Ustalony nakład z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny wynosi 17.378,08zł. Rozliczeniu podlegała też kwota 7000 zł stanowiąca równowartość samochodu zabranego przez wnioskodawcę.

Jako, iż udziały A. L. i T. L. w majątku wspólnym są równe, uczestniczka byłby obowiązana do zwrotu na rzecz wnioskodawcy kwoty, 41.552,34 zł (udział wnioskodawcy tj. 164.857,34 zł pomniejszony o wartość przyznanych jemu składników tj. 123.305 zł).

Utrata samochodu nastąpiła na skutek okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi wnioskodawca, który korzystał z tego przedmiotu, dlatego wnioskodawca powinien zwrócić uczestniczkę kwotę 3500 zł stanowiącą 1/2 wartości

pojazdu. Nadto wnioskodawca winien zwrócić uczestniczce połowę wartości jej nakładu na majątek wspólny (tj. kwotę 8689,04 zł).

Po wzajemnym potrąceniu należności kwota podlegająca zasądzeniu tytułem spłaty na rzecz A. L. od T. L. wynosi 29.363,30 zł (41.552,34 zł – 3500 zł – 8689,04 zł).

W oparciu o art. 212 § 3 k.c. sąd rozłożył zasądzoną spłatę na raty w taki sposób, że pierwsza rata w kwocie 863,30 zł i 19 kolejnych rat w kwocie po 1500 zł każda, płatne do 10. dnia każdego kolejnego miesiąca począwszy od 10. dnia miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym uprawomocni się niniejsze postanowienie. Zastrzeżenie odsetek ustawowych w przypadku uchybienia terminowi płatności w ocenie Sądu należyście zabezpieczy interesy wnioskodawcy w przypadku braku zapłaty ze strony uczestniczki. Z ustaleń wynika, że sytuacja materialna uczestniczki nie pozwala jej na jednorazową spłatę wnioskodawcy. Ma ona jednak możliwość, jak sama podała, dokonania spłaty w ratach po 1500 zł i ma realne możliwości podjęcia pracy zarobkowej w tym celu.

Na podstawie art. 624 kpc Sąd zobowiązał T. L. do wydania na rzecz A. L. nieruchomości w J. w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia.

Sąd przyznał pełnomocnikowi uczestniczki adw. A. K.-M. kwotę 4428 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu na podstawie § 7 ust. 1 pkt 10, § 6 pkt 6 i § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. 2013r. poz. 461) i nakazał ją wypłacić ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi.

Od wnioskodawcy i uczestniczki pobrano zaliczkę na wynagrodzenie biegłego w wysokości po 400 zł, natomiast koszty wydatkowane tymczasowo przez Skarb Państwa tytułem wynagrodzenia biegłego wyniosły 2804,40 zł.

Wydatek w postaci wynagrodzenia biegłego z tytułu sporządzonej opinii na zasadzie art. 520 § 1 k.p.c. obciąża zarówno wnioskodawcę, jak i uczestniczkę po połowie. Dlatego na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w zw. z art. 520 § 1 kpc Sąd postanowił obciążyć uczestników postępowania wyłożonymi tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkami na wynagrodzenie biegłego w kwocie po 1402,20 zł. Przy orzeczeniu w tym przedmiocie Sąd miał na uwadze czas trwania postępowania i świadomość uczestników czynienia oszczędności na poczet przyszłych kosztów, o czym w toku postępowania byli uprzedzeni.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka postępowania byli w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania. Po wtóre co do zasady w sprawach tzw. działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010 r., III CZ 46/10, OSNC 2011/7-8/88, Biul.SN 2011/1/12). Rozstrzygając w przedmiocie kosztów postępowania sąd zastosował ogólną zasadę wyrażoną w art. 520 § 1 k.p.c. i oddalił wnioski A. L. i T. L. o zasądzenie kosztów postępowania.

(...)